

تدبر در حدیث و سیره معصومین (علیهم السلام) - استاد ضرابی

بسم الله الرحمن الرحيم وصلى الله على محمد وآله الطاهرين

شب شانزدهم محرم ۱۴۴۲ مطابق با جمعه ۱۳۹۹/۶/۱۴

امام حسین علیه السلام فرمود: «مَنْ زَارَنِي بَعْدَ مَوْتِي زُرْتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَوْ لَمْ يَكُنْ إِلَّا فِي النَّارِ لَأَخْرَجْتُهُ» هر که مرا پس از مرگم، زیارت کند، روز قیامت زیارتش می کنم و اگر در آتش هم باشد، او را بیرون می آورم». (المنتخب للطریحی، ص ۶۹)

موضوع تدبر:

مقصود از زیارت چیست آیا ما تا کنون توانسته ایم حقیقتا امام شهیدمان را زیارت کنیم؟ آیا وعده ایشان درباره ما محقق خواهد شد؟

پاسخ:

از حضرت صادق (ع) آمده است که امیر مؤمنان (ع) در برخی از سفرهای خود به نزدیکی کربلا رسیدند؛ حضرت از لشکر جلوتر رفته و وقتی به محل شهادت فرزندشان حسین و یارانش رسیدند، فرمودند: «در اینجا دویست تن از پیامبران و دویست تن از اوصیای ایشان و دویست پیغمبرزاده و پیروان آنان به شهادت رسیدند.

سپس در بیابان کربلا می گشتند و می فرمودند: اینجا استراحتگاه شتران آنهاست! اینجا محل فرود باروبنه ایشان است! اینجا محل به خون تپیدن گروهی است که از برگزیده ترین بندگان خداوند می باشند که نه پیش از آنان و نه پس از آنان کسی مانند آنها چشم به این جهان گشوده است. سپس فرمودند: ای خاک (کربلا)! خوش بر احوال تو که خون دوستان خدا بر تو ریخته خواهد شد. (تہذیب ج ۶ ص ۷۳؛ بحار ج ۹۸ ص ۱۱۶)

همانطور که می بینید درک عظمت آنچه حضرت امیر می گوید، آن هم در ورای ظاهر خاک و سنگ و دشت و بیابان، کار انسان با گامهای خودش، با فکر و توان خودش نیست، زیارت امام حسین علیه السلام و شهداء دشت کربلا، طهارت قلب و اندیشه می خواهد طهارت روح و جسم.

پیامبر (ص) به انس فرمود: تو خیلی به ما خدمت کردی و من در عوض خدمت های تو می گویم: «يَا اَنَسُ أَكْثَرُ مِنَ الطُّهُورِ يَزِدُ اللَّهُ فِي عُمْرِكَ وَ إِنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَكُونَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ عَلَى طَهَارَةٍ فَافْعَلْ فَإِنَّكَ تَكُونُ إِذَا مِتَّ عَلَى الطَّهَارَةِ شَهِيداً - ای انس سعی کن همیشه با طهارت باشی و اگر با طهارت بودی و مردی شهید مرده ای.»

در سفر معنوی کربلا شستشوی ظاهر و باطن هر دو لازم است. ناپاکان و نا اهلان که از عالم شهیدان بیگانه اند، به زیارت امام معصوم به معنای حقیقی آن نمی رسند، هر چند که باب کرم واسع است و کسی دست خالی بر نمی گردد

زائر حسینی پیش از خروج از منزل، غسل به جای آورده؛ و این ذکر را بر زبان جاری کند:

«اللَّهُمَّ طَهِّرْنِي وَ طَهِّرْ قَلْبِي وَ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَ أَجِرْ عَلَى لِسَانِي ذِكْرَكَ وَ مَدْحَتَكَ وَ الثَّنَاءَ عَلَيْكَ فَإِنَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ وَ قَدْ عَلِمْتُ أَنَّ قَوْمَ دِينِي التَّسْلِيمَ لِأَمْرِكَ وَ الْإِتِّبَاعَ لِسُنَّةِ نَبِيِّكَ وَ الشَّهَادَةَ عَلَى جَمِيعِ أَنْبِيَائِكَ وَ رُسُلِكَ إِلَى جَمِيعِ خَلْقِكَ اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ نُوراً وَ طَهُوراً وَ حُرْزاً وَ شِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ وَ سُقْمٍ وَ آفَةٍ وَ عَاهَةٍ وَ مِنْ شَرِّ مَا أَخَافُ وَ أَحْذَرُ. - خدایا من را پاکیزه گردان، قلب و دلم را طاهر نما، سینه ام را بگشا، ذکر و ثنایت را بر زبانم جاری کن، ثناء و ستایش بر تو باد، زیرا هیچ قوه و نیروئی وجود ندارد مگر اینکه به واسطه تو است، همانا دانستم که استحکام دینم به این است که تسلیم امر تو بوده، و از سنت پیامبرت پیروی کنم، و شهادت دهم بر پیامبران و رسولانت بهسوی تمام خلایق، خداوندا در وجودم قرار بده آن نور و طهور و شفاء دهنده هر درد و مرض و بلا و عیبی و نگهدارنده از شرّ هرآنچه از آن خوف دارم و می‌پرهیزم.»

زائر کربلا از چنین زیارتی باید تنها قصدش خدا باشد و احوال مسافران کوی دوست (الراجل الی الله قریب المسافة) را داشته باشد. باید همه چیز را به خدا سپرده؛ دل مشغولی‌هایش را رها ساخته؛ و با جانی سبکبار و روانی آسوده خاطر، بدون فکر به غیر محبوبش، سعی کند خود را مصداق آیه شریفه: «وَمَنْ يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ إِلَى اللَّهِ...» ببیند و در آغاز حرکت در دم در خانه ایستاده، بگوید: «بِسْمِ اللَّهِ وَ بِاللَّهِ وَ مِنَ اللَّهِ وَ إِلَى اللَّهِ وَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ عَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ؛ عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ وَ إِلَيْهِ أُنَبِّئُ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَ الْأَرْضِينَ السَّبْعِ وَ رَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ- ابتداء می‌کنم به اسم خدا و ذات او، و از او کمک خواسته و به سوی او توجّه نموده و در راه او گام برمی‌دارم، و من بر شریعت رسول خدا صَلَّی اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ هستم، بر خدا توکل داشته، به سویش باز می‌گردم، خدائی که آفریننده آسمان‌های هفت‌گانه و طبقات هفت‌گانه زمین و پروردگار عرش عظیم می‌باشد.»

حضرت صادق علیه‌السلام از "بشیر دهان" پرسید: «آیا امسال به حج مشرف شدی؟» وی عرض کرد: «نه؛ امسال موفق به حج نشدم و روز عرفه در سرزمین عرفات نبودم؛ اما به کربلا رفتم و روز عرفه را در جوار بارگاه سیدالشهداء علیه‌السلام به سر بردم». حضرت به او فرمودند: «يَا بَشِيرُ وَ اللَّهُ مَا فَاتَكَ شَيْءٌ مِمَّا كَانَ لِأَصْحَابِ مَكَّةَ بِمَكَّةَ! یعنی: اگر این روز را در کربلا بودی، چیزی از تو فوت نشده است و ثوابی را از دست نداده‌ای!

بشیر، که گویا از جواب حضرت متعجب شده بود، پرسید: «بالاخره موقف حضور در عرفات را از دست داده‌ام و از ثواب حج محروم شده‌ام!» حضرت در پاسخ به تعجب بشیر، فرمودند: «اگر کسی از آب فرات غسل کند و به زیارت سیدالشهداء علیه‌السلام برود، برای هر قدمی که بر می‌دارد، خداوند متعال ثواب هزار حج مقبول، هزار عمره‌ی می‌رور و هزار جنگ در رکاب رسول خدا با دشمنان خدا و رسولش را به او عطا می‌فرماید.»

«يَا بَشِيرُ اسْمَعْ وَ أَلْبِغْ مَنْ احْتَمَلَ قَلْبُهُ: مَنْ زَارَ الْحُسَيْنَ يَوْمَ عَرَفَةَ كَانَ كَمَنْ زَارَ اللَّهَ فِي عَرَشِهِ.»

یعنی هم خودت گوش کن و هم اگر اهلش را پیدا کردی و شنونده قابلی برای این سخن پیدا نمودی، به او نیز بگو: «هر کس حسین بن علی علیه‌السلام را در روز عرفه زیارت کند، مانند این است که خدا را در عرش الهی زیارت کرده است!» (کامل-الزیارات؛ الباب السبعون ثواب زیارة الحسين يوم عرفة، ص ۱۷۲)

زیارت کربلا و ائمه هدی، مانند همه عبادت‌های دیگر اگر آثار تحول آفرین خود را نداشته باشد، عبادت نیست. نماز اگر معراج مومن نباشد تنه‌ی عن الفحشاء و المنکر نباشد. نماز نیست. روزه ماه مبارک رمضان، اگر بر تقوا و معنویت روزم‌دار نیفزوده باشد، همان باشد که قبل از ماه صیام بوده، به مهمانی خدا، وارد نشده است. در حجّ نیز آنهمه رمی جمره، سعی و طواف و قربانی و... اگر به درک معنویت و عظمت خانه خدا و پیامبر ص و ائمه بقیع ع بیشتر از قبل نرسیده باشد و همانی باشد که بوده، حجّی بجا نیاورده.

زیارت، برداشتن گامی بسوی انسان کامل است از نظر اعمال و اخلاق و باورها. البته آنچه گفته شد شامل زیارت از دور هم می‌شود، به شرطی که پر پرواز داشته باشی و مرغ جانت سبکبال باشد. طوری که حوادث کربلا هنگام زیارت در برابر چشمانت حاضر شود، بسوزی و اشک بریزی.

روضه: عطش و حضرت علی اصغر

مردم کوفه آمدند در خانه ی امیرالمؤمنین علیه السلام. عرضه داشتند: آقا جان ، خشکسالی زندگی مارو فلج کرده ، حیوانات تلف میشوند ، دعا کنید بارون بیارد . آقا امیرالمؤمنین فرمودند: بگویید حسینم بیاید. سیدالشهدا آمدند تا دستای این آقازاده برای دعا بلند شد ابرهای رحمت در آسمان پیدا شدند . چنان باران عظیمی بارید که گفتند : ممنونیم. بس است دیگر ، نزدیکه سیل زندگیمان را خراب کنه. انشاءالله تلافی می کنیم. کی تلافی کردند؟

اول: آن زمانی که شنید... از گودال قتلگاه صدای جانشوز همین حسین فرزند رسول خدا میاد....!

می‌گوید جگر از تشنگی میسوزه

دوم: آن زمانی که تیر به مشك قمر بني هاشم زدند.

سوم: آن زمانی که علی اصغرش رو روی دست بلند کرد فرمود: «إِنْ لَمْ تَرْحَمُونِي فَأَرْحَمُوا هَذَا الطُّفْلَ»

غم مخور ای کودک دُردی کشم	من خودم تیر از گلویت میکشم
غم مخور ای کودک همراز من	غم مخور ای آخرین سرباز من

صَلَّى اللهُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الطُّفْلُ الرُّضِيعُ